

Дидактичні вимоги до сучасного уроку

- Чітке формулювання освітніх завдань загалом їхніх складових. Зв'язок із розвивальними та виховними завданнями уроку. Визначення місця даного уроку в загальній системі уроків.
- Визначення оптимального змісту уроку відповідно до вимоги навчальної програми та мети уроку, з урахуванням рівня підготовки та підготовленості учнів.
- Прогнозування рівня засвоєння учнями наукових знань, сформованості умінь і навичок як на уроці, так і на окремих його етапах.
- Вибір найбільш раціональних методів, прийомів і засобів навчання, стимулювання та контролю оптимального їхнього впливу на кожному етапі уроку, вибір, який забезпечує пізнавальну активність, поєднання різних форм колективної й індивідуальної роботи на уроці та максимальну самостійність у навчанні учнів.
- Реалізація на уроці всіх дидактичних принципів:
 - від простого до складного (*від відомого до невідомого*);
 - від конкретного до абстрактного;
 - від загального до специфічного.
- Створення умов успішного навчання учнів.

Класифікація уроків

<i>За дидактичною метою</i>	<i>За методикою їхнього проведення</i>	<i>За організацією</i>
Урок формування нових знань та навичок	Лекція Бесіда, розповідь Самостійне вивчення	Урок-лекція Урок-ділова гра

Урок закріплення загальнонавчальних умінь та навичок	Розв'язання задач під керівництвом учителя Самостійні роботи Лабораторні роботи	Урок-практикум Урок-змагання Урок із дидактичною грою
Урок узагальнення та систематизації набутих знань та навичок	Узагальнювальна лекція Повідомлення учнів Самостійно	Комбінований урок Урок-консультація Урок-диспут
Урок перевірки набутих знань та навичок учнів	Фронтальне опитування Тест Усна чи письмова контрольна роботи Залік Індивідуальна бесіда	Урок-залік Урок-семінар

Класифікація самостійних робіт

За дидактичною метою	За рівнем самостійності учнів	За ступенем індивідуалізації	За джерелом і методом отримання знань	За формою виконання	За місцем виконання
Навчальні 1. Роботи з формування знань 2. Роботи з формування вмінь	Самостійні роботи за зразком Реконструктивно-варіативні (аналіз умови, вміння переформулювати, вибір раціонального методу)	Загально-класні Групові	Робота з книгою Розв'язання та складання задач	Усні Письмові	Класні Домашні
Контролюючі	Частково-пошукові чи евристичні (перенесення знань)	Індивідуальні	Лабораторні та практичні роботи		

	в нестандартну ситуацію). Дослідницькі або творчі (висунути та перевірити гіпотезу)		Підготовка доповідей, рефератів		
--	--	--	---------------------------------	--	--

Форми роботи на уроці

Індивідуальна: пари змінного складу.

Колективна: пари змішаного складу (*сильний учить слабшого*).

Фронтальна: за рівнем розвитку інтелекту.

Групова: за психофізичними особливостями (*координатор, виконавець, скептик, раціоналізатор*).

Навчальні лекції

1. Проблемна лекція, в ній моделюються протиріччя реального життя через їхнє подання в теоретичних концепціях. Головна мета такої лекції - начебто самостійне придбання знань учнями.
2. Лекція-візуалізація, коли основний зміст лекції представлений в образній формі (*в малюнках, графіках, схемах тощо*). Візуалізація виступає тут як спосіб інформації за допомогою різних знакових систем.
3. Лекція вдвох представляє собою роботу двох учителів (*вчителя та учня*), які читають лекцію на одну тему та взаємодіють на проблемно-організаційному матеріалі як між собою, так і з учнями. Проблематизація відбувається як за рахунок форми, так і за рахунок змісту.
4. Лекція-прес-конференція, коли зміст оформлено за запитом (*запитаннями*) учнів із залученням декількох учителів.
5. Лекція-консультація близька до лекції-прес-конференції. Розходження - запрошений (*грамотний фахівець*) недостатньо володіє методами педагогічної діяльності. Консультування через лекцію дає змогу активізувати увагу учнів і використовувати професіоналізм лектора.

6. Лекція-провокація (або лекція із запланованими помилками), яка формує вміння учнів оперативно аналізувати, орієнтуватися в інформації й оцінювати її. Може бути використана як метод «живої ситуації».
7. Лекція-діалог, де зміст подано через серію запитань, на яких учень повинен відповідати безпосередньо в процесі лекції. До цього типу належить лекція із застосуванням техніки зворотного зв'язку, а також програмована лекція-консультація.
8. Лекція із застосуванням ігрових методів (методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій тощо), коли школярі самі формулюють проблему та самі намагаються її вирішити.

Шкільна лекція доцільна в разі вивчення нового матеріалу, мало або зовсім не пов'язаного з попереднім; у разі узагальнення різних розділів пройденого навчального матеріалу; наприкінці вивчення теми; під час повідомлення учням знань про практичне застосування вивчених закономірностей; у процесі виведення складних закономірностей; під час вивчення матеріалу проблемного характеру; в процесі вивчення тем, де особливо необхідні міжпредметні зв'язки.

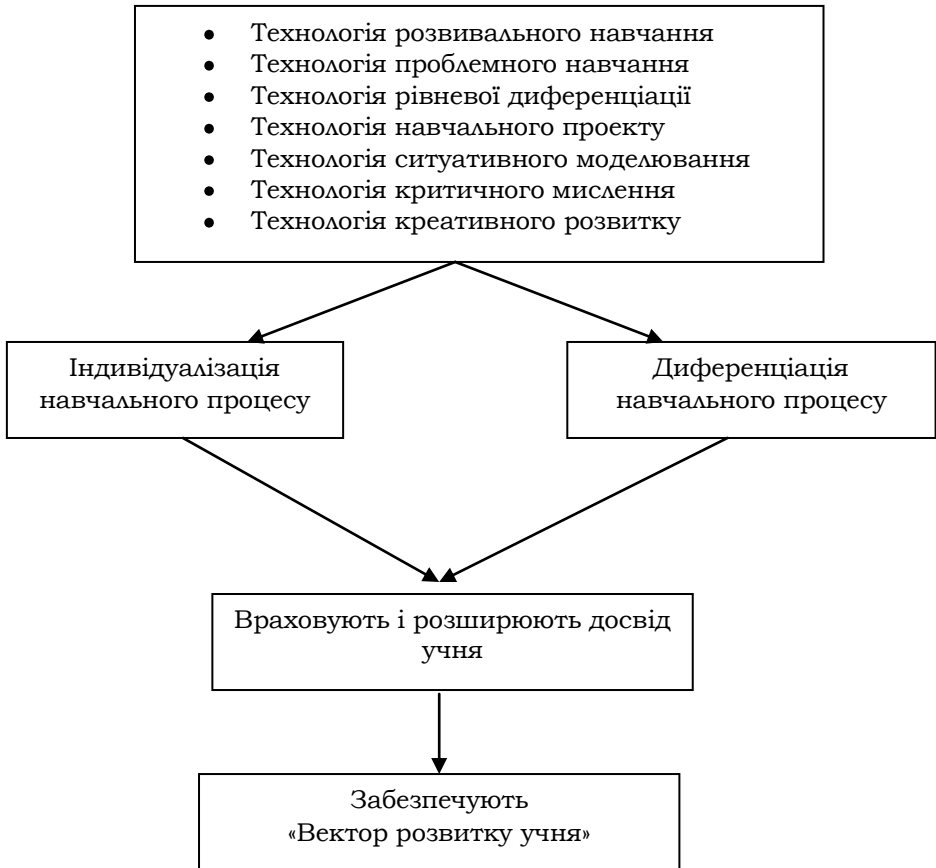
Умовами ефективного проведення лекції є:

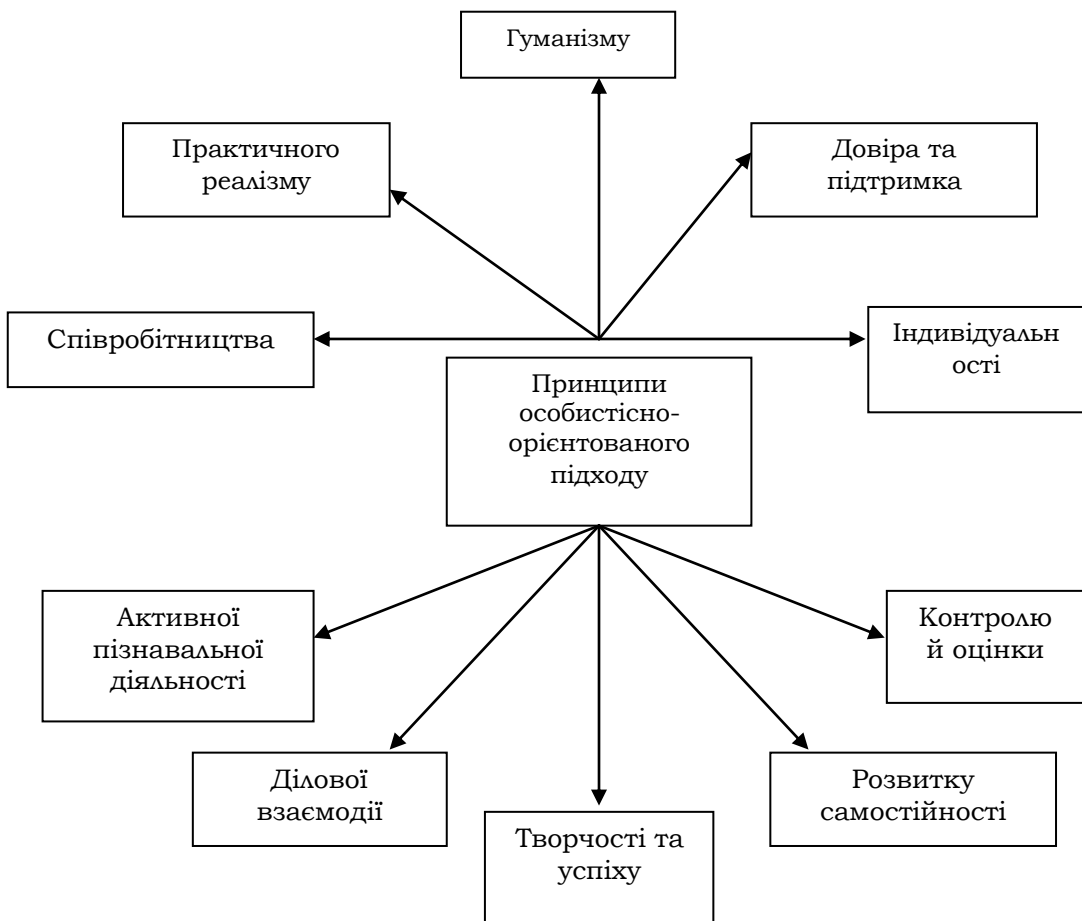
- чітке продумування та повідомлення слухачам плану лекції;
- логічно стрункий та послідовний виклад усіх пунктів плану з висновками після кожного з них.

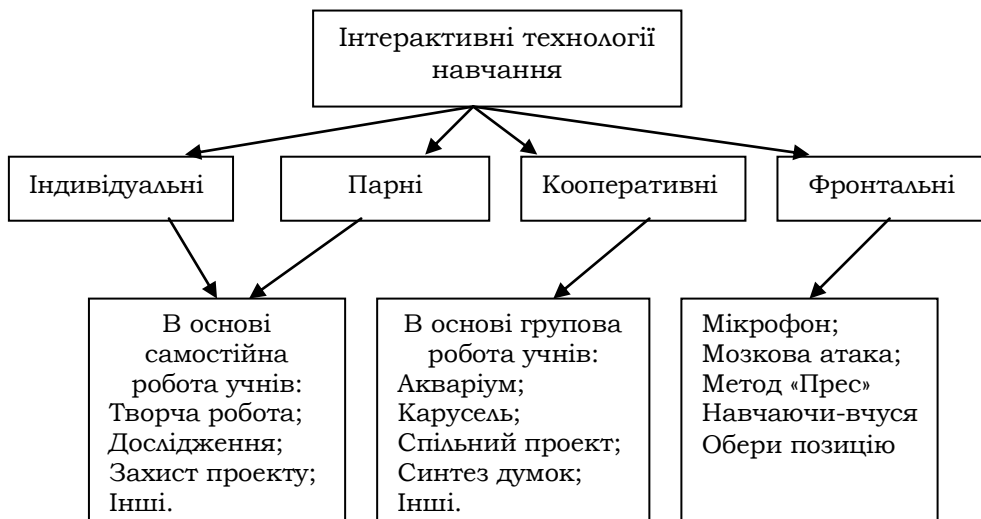
Інтерактивні форми організації роботи з учнями на уроці

Форма навчальної діяльності	Мета застосування	Етап процесу навчання	Очікуваний результат	
			Виховний	Навчальний
1. Робота в парах (2 учні)	Підвищення активності, якості знань учнів із різними можливостями	Повторення, вдосконалення знань, умінь і навичок	Товариськість, взаємодопомога, співробітництво	Інтенсифікація роботи учнів із високими та низькими можливостями у розв'язанні спільної проблеми
2. Робота в ланках (4 учні)	Розвиток навичок самоконтролю, покращення оперативного контролю з боку вчителя за засвоєнням матеріалу	Формування, контроль знань, умінь і навичок, повторення засвоєного матеріалу	Взаємоконтроль, колективізм, уважне ставлення до товаришів	Висока результативність, активізація діяльності кожного учня, швидкість темпу
3. Кооперовано-групової форма (5-7 учнів)	Формування дослідницьких якостей у розгляданні однієї проблеми в різних аспектах	Формування закріплення, вдосконалення, систематизація, контроль знань, умінь і навичок	Зацікавленість кожного у справі всіх, розвиток дослідницьких якостей	Повне висвітлення проблеми в процесі роботи окремих груп
4. Диференційовано-групової форма (10 учнів)	Удосконалення потенційних можливостей учнів під час виконання вправ реконструктивного та творчого характеру	Формування, вдосконалення, систематизація, контроль знань, умінь і навичок	Підвищення інтересу до навчання, розвиток працездатності, відчуття своєї значущості	Інтелектуальне зростання кожного учня у відповідності з його навчальними можливостями
5. Індивідуалізовано-фронтальна форма (від кількості обдарованих учнів)	Виявлення вміння учнів працювати самостійно, визначення труднощів у засвоєнні матеріалу	Удосконалення, контроль знань, умінь і навичок	Самостійність, відповідальність учнів	Отримання реальної картини рівня засвоєння матеріалу кожним учнем

Сучасні освітні технології особистісно-орієнтованого навчання

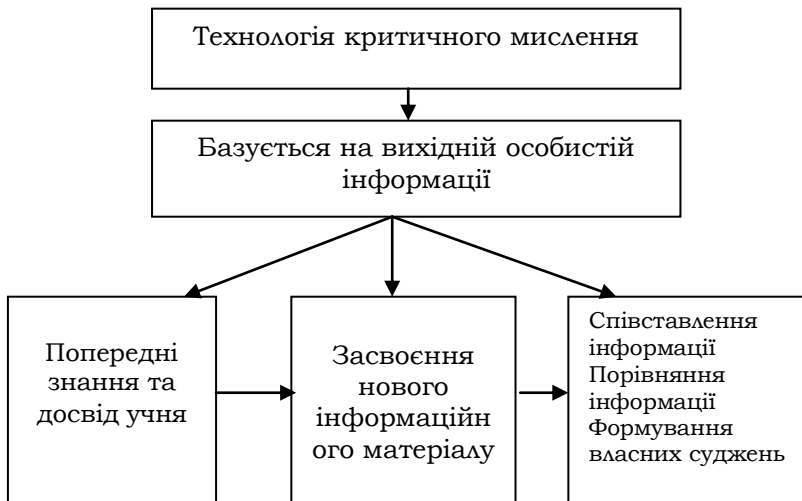
Технологія критичного мислення

Технологія критичного мислення базується на вихідній особистій інформації, оскільки сприймання будь-якої інформації залежить від попереднього досвіду дитини. Чим більше новий матеріал пов'язаний із засвоєними раніше знаннями, тим він цікавіший для учня. Зовсім незнайома інформація буде незрозумілою, важкою, отже, нецікавою; старе без елементу новизни не приверне уваги, викличе «інформаційний голод». Нове ж засвоюється легко і з інтересом тоді, коли воно впливає в контексті попередніх знань. Порівняння нового матеріалу із особистим досвідом робить інформацію більш значущою для учня, розвиває аналітичне мислення.

Технологія критичного мислення - активний процес, що дає школяреві можливість контролювати інформацію, порівнювати протилежні точки зору, формувати власні судження. *(Яке значення має інформація для мене? Як я можу використати ці знання?)*

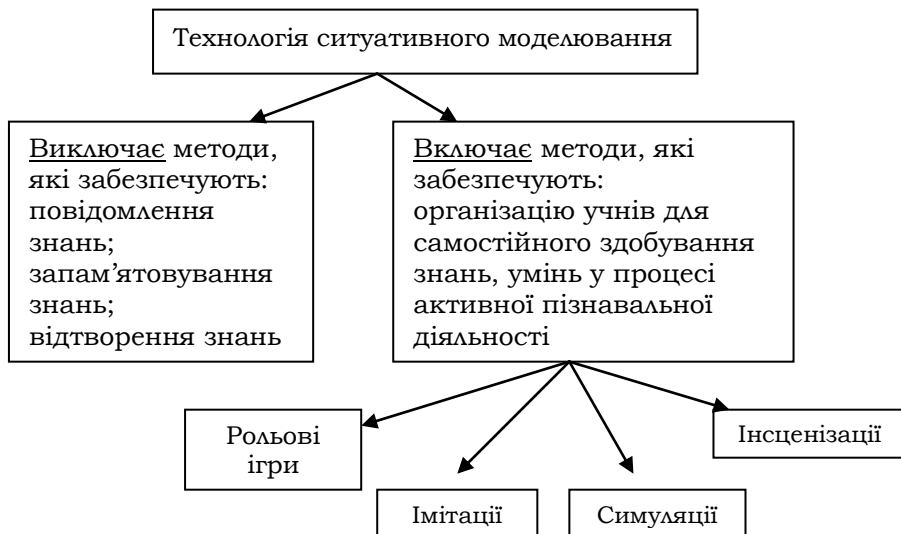
Технологія критичного мислення здійснюється за алгоритмом

1. Визначення мети та завдання навчання, мотивація інтересу до даної теми (*актуалізація особистого досвіду: учням пропонується пригадати, що їм відомо з даної теми, проаналізувати свої знання, включитися в цілеспрямоване навчання*).
2. Ознайомлення школярів із новою навчальною інформацією (*надання можливості вибору: самостійне опрацювання статті, перегляд фільму, проведення дослідів тощо*), підтримання пізнавальної активності учнів, критичне сприймання навчального матеріалу, встановлення асоціацій між відомою та отриманою інформацією.
3. Проведення рефлексій (*осмислення нового матеріалу, визначення його значимості в особистій системі знань учня, обговорення та аргументація особистих ідей*).

Технологія ситуативного моделювання.

Включає систему методів, які направлені не на повідомлення знань, їхнє запам'ятовування та відтворення, а на організацію роботи учнів для самостійного здобування знань, формування навичок та умінь у процесі активної пізнавальної діяльності. Це можуть бути навчання у грі (*рольові ігри, інсценізації*), технології імітації (*імітація явища дійсності, розв'язання ситуаційних задач*) або симуляції (*спрощена версія реальності*).

Технологія рівневої диференціації

Технологія рівневої диференціації представлена сукупністю форм і методів навчання, що враховують індивідуальні особливості учня, його інтереси та потреби. Індивідуальне навчання лежить в основі Вальдорфської педагогіки, методики Марії Монтесорі (ці технології активно використовуються в приватних школах). Технологія рівневої диференціації формується в рамках гуманістичної педагогіки та передбачає віру в творчі сили дитини, виключає покарання, запобігає авторитаризму.

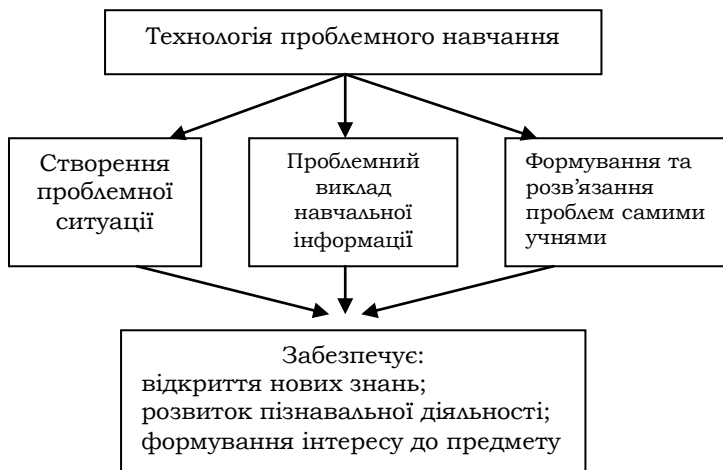
Технологія проблемного навчання

Вона базується на організації навчальної діяльності зі створенням проблемних ситуацій, внаслідок чого учень оволодіває знаннями, уміннями, навичками, розвиває розумові здібності. Результатом такого навчання є «відкриття» знання, що нове для школяра, тобто суб'єктивно нове знання, яке стає особисто значимим. Відбувається усвідомлення та розуміння наукових фактів як особистої цінності, що забезпечує розвиток пізнавальної мотивації, інтересу до змісту матеріалу, викликає захоплення навчальним предметом.

Можна виділити кілька видів проблемного навчання:

- проблемний виклад навчальної інформації вчителем;
- створення на уроці проблемної ситуації педагогом;
- формування та розв'язання проблеми самими учнями.

Проблемно-пошукова діяльність включає бачення проблеми, її формування, пошук способів розв'язання, осмислення нової інформації, отримання та корекцію результатів.

Технологія навчального проекту

Гармонійно поєднує академічні та прагматичні знання, стимулює самостійну пізнавальну діяльність і здійснюється за схемою: «Все, що я пізнаю, я знаю, для чого мені потрібно і де я можу ці знання застосувати». Навчальні проекти можуть бути дослідницькими, творчими, ігровими, інформаційними; форми роботи - індивідуальними або груповими.

Проектне навчання будується за алгоритмом:

1. підготовка (*визначення теми та мети проекту*);
2. планування (*визначення джерел інформації, послідовності виконання проекту*);
3. збір та аналіз інформації;
4. презентація навчального проекту;
5. підведення підсумків, оцінювання результатів діяльності.

Така проблемна побудова навчального процесу сприяє розвитку мислення, забезпечує стійкі, системні та цілісні знання, оскільки їх учень здобуває самостійно.

Технологія креативного розвитку

Направлена на створення «олімпійського резерву» - групи школярів, які творчо обдаровані, мають оригінальне мислення, здатні знаходити рішення в нестандартних ситуаціях.

А. Ейнштейн вважав, що якщо бути абсолютно логічним, то зробити відкриття неможливо. Психологи виділяють два типи особистостей:

1. Інтелектуальний *(має конвергентне, закрите, нетворче мислення, розв'язує складні завдання за відомим алгоритмом).*
2. Креативний *(має дивергентне, відкрите, творче мислення, самостійно ставить завдання, націлене на відкриття, генерує оригінальні ідеї).* Працювати з учнями другого типу не просто, але надзвичайно цікаво.

Зміст.

Методичний аукціон для молодих учителів **Ошибка!**

Закладка не определена.

Дидактичні вимоги до сучасного уроку	1
Класифікація уроків.....	1
Класифікація самостійних робіт	2
Форми роботи на уроці.....	3
Інтерактивні форми організації роботи з учнями на уроці	5
Сучасні освітні технології особистісно-орієнтованого навчання.....	6
Технологія критичного мислення.....	8
Технологія ситуативного моделювання.....	10
Технологія рівневої диференціації.....	10
Технологія проблемного навчання.....	11
Технологія навчального проекту.....	12
Технологія креативного розвитку.....	13